

Grrrrr ... Kom tæt på løverne i Sydafrika

6

VI REJSER

CharterRejser
for hele familien

**Dansk
FolkeFerie**

www.danskfolkeferie.dk

SÅ ER DER FEST. Dansende bahiakvinder i traditionelle hvide kjoler. Halskæderne symboliserer den enkeltes tilhørsforhold til orixaén (arketypen). Pomba Gira er f.eks. sort-rød.

Gud er brasilianer

Det kan sagtens lade sig gøre at opleve candombléfesterne i Bahia, selv om man er på farten med to små børn. For brasilianerne er hjælpsomme og gæstfrie - og passer gerne børn.

Tekst og foto: Henrik Køhler

Ventilatoren summer monotont fra side til side og sender hvert femte sekund et livgivende pust forbi sengen, hvor vi forgæves forsøger at falde i søvn på de umulige, tynde syntetiske madrasser og de svedige sammenkrøllede lagener. Børnene vågner igen og igen og drikker litervis af vand. Deres væskebehov er tilsyneladende uendeligt her i 30 graders fugtig varme.

Tidsforskellen gør, at de vågner klokken 5.00. Så er det morgen! Glem alt om middagssøvn - det sørger børnene og middagsheden

for. Min kone skælder ud, fordi jeg ikke har fortalt, at det er umuligt at overleve varmen med to små børn her i den brasilianske højsommer.

Således begynder tre måneders forældreorlov i Brasilien for undertegnede, min kone, Josefine på 11 måneder og Olivia på 3 år.

Vi befinder os i Salvador i staten Bahia, der er lidt større end Frankrig og ifølge brasilianerne selve landets sjæl. Hele 87 procent af befolkningen er direkte efterkommere af de ca. fire millioner negerslaver, der blev fragtet herover fra Vestafrika.

Byen, der har fire millioner indbyggere, er et fascinerende skue af afrikansk kultur. De hundredvis af kirker og andre bygninger er udført i svulstig barok stil og er for en betragtelig dels vedkommende i voldsomt forfald med buske og små træer, der vokser ud af tomme vinduer og døråbninger.

Dag og nat fyldes gaderne i Pelourinho - det historiske centrum - med axé-trommerytmer fra omvandrende musikgrupper. Man finder her et væld af musikscener, tromme- og danseskoler samt capoeiraskoler. Det sidste er en afro-brasiliansk kampsport - en form for bæredygtighedsskole, hvor man ikke rammer modstanderen.

Bahia er en smeltedigel af de såkaldt afro-brasilianske religioner: candomblé og umbanda. Vestafrikanske stammereligioner blev af slaverne bragt til den ny verden, hvor de blev blandet med katolicismen og de katolske helgener. Dette sidste for at tilfredsstille slaveherrerne.

Her i hovedstaden Salvador de todos os Santos (Alle Helgeners By) finder man tusindvis af terreiros - templer, som er udgangspunkt for candombléfesterne. På bestemte ugedage genlyder byens favelas - slumkvarterer - af gentagne drøn fra knaldfyrværkeri, når guderne skal kaldes frem og intensiteten skærpes.

En forrygende fest

Vort første bekendtskab med en candombléfest foregår i en favela 20 minutters kørsel fra vort hjem. Da vi stiger ud af minibussen, understreger guiden, at dette er et område, hvor man ikke kan fierdes på egen hånd som turist. Det tror vi på, for selv om gadebelysningen nærmest er ikke-eksisterende, kan vi se, at her er ekstremt fattigt, og man finder sikkert ikke en hvid person i miles omkreds. Vi er lidt skeptiske i forhold til det forestående show og usikre på, om det er et setup for turister. Her tager vi imidlertid grundigt fejl.

Terreioet måler ca. 7 gange 12 meter og er åbent til de to sider. Loftet er helt dækket af tynde hvide plastikstrimler, der bevæger sig som et helt ocean, når en brise af og til sniger sig ind i lokalet. Udsmykningen, der har stået på i dagevis, er overvældende. I hjørnet er placeret et kæmpemæssigt alter med uendelige mængder af tropiske frugter, der omkranser cabocloen - indianerfiguren - der er hovedpersonen i aftenens fest.

På nær fire mandlige musikere er alle de deltagende kvinder, som er klædt i store hvide kjoler godt udstoppet med pap og stivelse for at holde den imponerende form. Faktisk fungerer fællesskabet her for mange kvinder som et fristed i et ellers mandsdomineret samfund. I terreioet har hver person sin specifikke rolle.

Mae de Santos - åndemoderen (eller åndefaderen) er øverst i hierarkiet, og det er hende, der er ansvarlig for, at ceremonien afvikles efter forskrifterne. Første del foregår i et relativt roligt tempo og lydniveau. Mit medbragte kamera

og båndoptager kalder nede fra tasken. De vil frygtelig gerne op og registrere dette sceneri, men det lader sig ikke gøre uden at vække opsigt, og vi er blevet instrueret i, at det er forbudt at optage billede og lyd. Efter en god time må vi ud og strække benene i den første pause. Mange andre af de 40-50 tilskuere trækker ud på den lille plads foran bygningen, der kun er oplyst af det udstømmende lys fra lokalet.

Jorden er murstensfarvet rød og støvet, indtil en regnbyge sender os retur til festlokalet. Men hov! De hvide havestole er nu fyldt til sidste plads. Frække halvtstore børn har okkuperet hver og en. De godt 100 kr., vi har betalt, gælder nu for en ståplads, langt væk fra dansergulvet.

Jeg beslutter mig for at benytte lejligheden til at placere mig midt i begivenhedernes centrum - sammen med de lokale. Et godt valg. Som aftenen skrider frem, falder enkelte af de dansende i trance, i takt med at klap,

sang og trommeakkompagnement tager til. Stemningen er på kogepunktet takket være indlevelsen fra de mange tilskuere. Det er umuligt ikke at lade sig rive med.

Som det går allerbedst, får vi et vink om, at nogle af vores turistkollegaer vil tilbage til hotellet. Klokken er kun 23.15 - natten er alt for ung - men vi må hellere følge med. For hvem ved, hvornår næste mulighed byder sig. Festen her fortsætter med garanti til den lyse morgen.

Tilbage på vores nultjernerede hotel kan vi konstatere, at børnepasningen har fungeret perfekt. Hotelmor Nalva tilbyder uopfordret at passe børnene igen.

Sort magi

Et par uger senere befinder vi os på øen Itaparica godt to timers rejse fra Salvador. I vores søgen efter en oplevelse, der kan matche den forrige, spørger jeg taxachaufføren

Fortsættes side 2

Spar 5 mill. kr. på sommerrejsen!

Star Tours sommerkatalog 2003 er allerede udkommet med over 100 solrige rejsemål og hele 14 spændende nyheder næste sommer bl.a. græske Thassos og dejlige Marmaris i Tyrkiet.

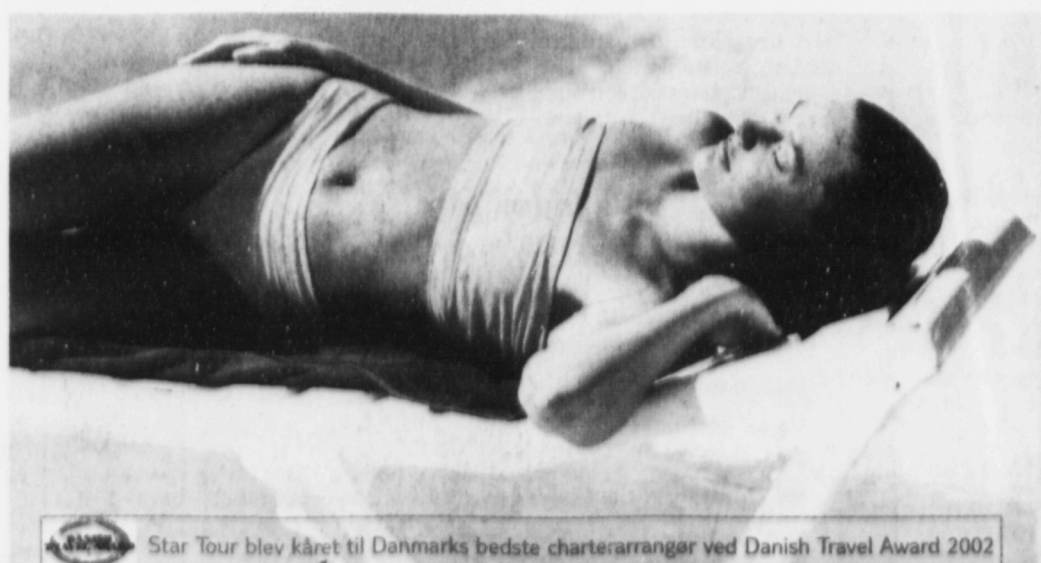
Bestil rejsen nu - det betaler sig fordi:

- ✓ Vi har nedsat prisen på hver 4. rejse - i alt har vi nedsat rejser for 5 millioner kr.
- ✓ Du kan få Dig-og-mig rabat på op til kr. 500,- pr. person ✓ Børnene rejser med til 1/2 pris til masser af rejsemål

BESTIL SOMMERFERIEN NU!

Ring på telefon 70 10 10 50 eller klik ind på www.startour.dk

Bestil et gratis sommerkatalog døgnet rundt på tlf. 38 38 28 07

Star Tour blev kåret til Danmarks bedste charterarrangør ved Danish Travel Award 2002

Star Tour

Redaktør Marianne Gram

Jourhavende Karen Marie Holk
Layout Per Bülow
 Telefon 33 47 26 97
 Fax 33 11 24 10
 E-mail vi.rejser@pol.dk
 Annoncer: Telefon 33 47 12 05
 Fax: 33 14 85 15

VI REJSER

Så fint som i gamle dage

Pride of Britain er en kæde af country houses, som nu tilbyder gæsterne at kombinere tre overnatninger på forskellige country houses med leje af en klassisk bil, nogle i veteranklassen, til at køre rundt mellem de fine gamle overnatningssteder, der ofte har mindst 300 år på bagen. Bilerne kan bl.a. være Aston Martin, Ferrari, Bentley, Porsche eller måske en Jaguar, som den inspector Morse kører i. Prisen for en bil som Morses Jaguar og tre overnatninger på eksempelvis Lewtrenchard Manor fra 1700-tallet i Devon vil koste omkring 1.000 pund (ca. 12.000 kr.) for to personer, men så er der også inkluderet morgenmad og to middage i arrangementet. Læs mere på www.prideofbritainhotels.com. (njor)

Billige fly til Stockholm

Det svenske lavpris flyselskab Goodjet vil nu til at give SAS konkurrence på ruten mellem København og Stockholm, hvor kunderne tilbydes billetter til omkring det halve af SAS'. Der flyves dog kun mellem Malmø og Stockholm, men med i prisen på de knap 2.000 kr. for en returbillet er bustransport fra Københavns centrum til og fra lufthavnen ved Malmø. Der bliver syv daglige afgange i begge retninger. (njor)

Øh ... Kairo eller Cairo?

Der er netop åbnet en ordbog på nettet med navne på alverdens lande, hvor man kan finde frem til den rigtige stavemåde på de forskellige geografiske områder. Adressen er <http://www.at-rejse-er-at-leve.dk/navne/landnavne/htm>. (njor)

Ny forbindelse til Oregon

Lufthansa, der sammen med SAS er med i Star Alliance, har åbnet en direkte forbindelse mellem Frankfurt og Portland i Oregon, USA. Det er den eneste direkte rute mellem Oregon og Europa. Oregon er den 10. største stat i USA, og der er en stor high-tech-industri med omkring 70.000 ansatte i Portland, som også kan byde på en prægtig natur med en masse friluftsskaktiviteter, bl.a. jagt, fiskeri, ridning, trekking og river rafting. (njor)

'Naboen' var for overvægtig

En kvindelig britisk flypassager har fået en erstatning på 150.000 kr. af luftfartsselskabet Virgin Atlantic for de skader, hun pådrog sig på en flyvning mellem London og Los Angeles, da hun blev mast af en stærkt overvægtig passager i nabosædet på økonomiklassen. Flyet var fyldt til sidste plads, og den 63-årige Barbara Hewson havde uheldigvis fået et sæde ved siden af en så stor amerikaner, at den pågældende kun kunne klemme sig ned i stolen ved at trække armlænet op mod Barbara Hewson, som derfor måtte flyve turen nærmest som indmaden i en sandwich.

Selvom hun jævnligt rejste sig op og spadserede en del rundt i flyet, følte hun smerte ved ankomsten til Los Angeles, hvor en læge kunne konstatere, at hun havde pådraget sig både en blodprop i hånden og iskias under den komprimerede flyvetur. Virgin siger, at luftfartsselskabet indgik et frivilligt forlig om at betale erstatningen til den uheldige passager og beklager episoden: »Normalt kræver vi, at passagerer, der er for tykke til at kunne være i et sæde, bestiller og betaler for to sæder, men denne passager havde bestilt sin billet pr. telefon og ikke sagt noget om bagdelens mål – og flyet var altså propfyldt», forklarer en talsmand for luftfartsselskabet. (njor)

Jersey under besættelsen

Jersey har fået en ny turistattraktion i form af et museum, der fortæller om baseret på et underjordisk tysk militærhospital fra Anden Verdenskrig, da øen var besat af Hitlers tropper. Hospitalet blev bygget af krigsfanger fra besatte europæiske lande, og de yngste var ikke mere end 14 år. Da krigen sluttede, var byggeriet endnu ikke helt færdigt og har derfor aldrig fungeret som hospital. Hospitalet er således et museum om selve byggeriet og livet på Jersey under besættelsen, der var en hård tid for øboerne, mens besættelsestropperne nærmest folte, de var på ferie. Den eneste alvorligt sårede tyske soldat var en ikke alt for klog fætter, der en bragede klar sommerdag havde smurt sig ind i svinefedt og lagt sig i solen for at blive solbrændt. Det blev han så rigeligt, at han fik alvorlige forbrændinger. (njor)

Billige hoteller på Bali

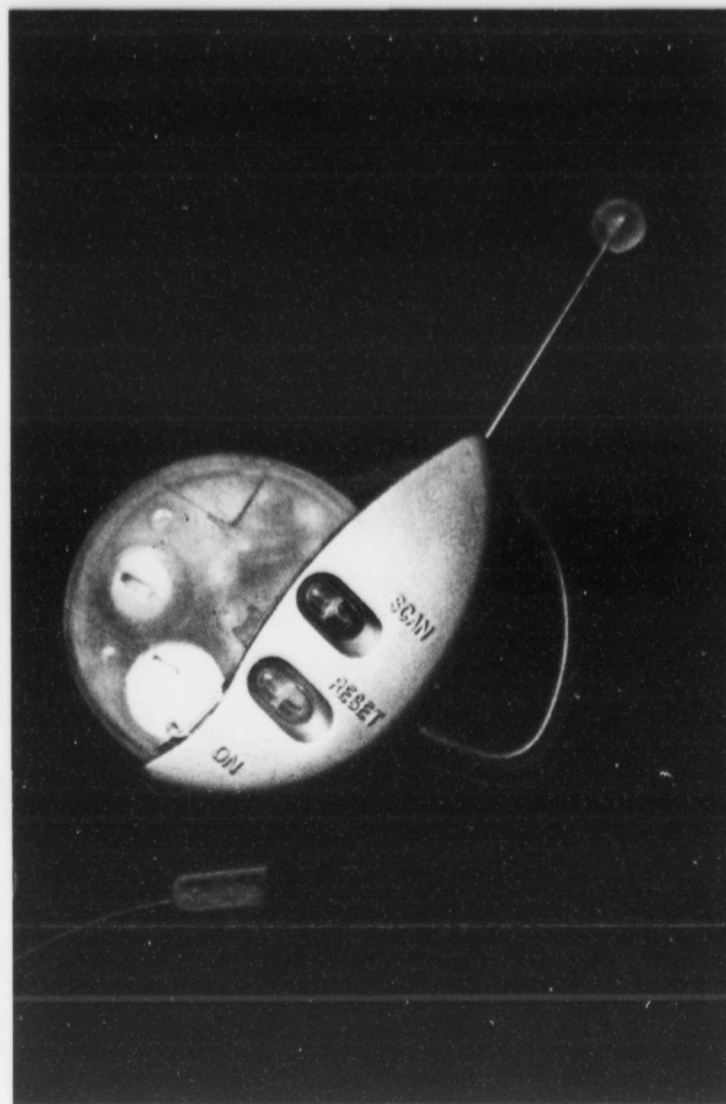
Bonbeattentatet, der for nylig kostede flere end 180 menneskeliv på Bali, har været en katastrofe for landets turistindustri. Men den får nu hjælp både indefra og udefra i forsøget på at lokke turisterne tilbage til øen. 20 rejsebureauer i Taiwan, som normalt sender omkring 200.000 turister til Bali på årsplan, har anmodet landets udenrigsminister om at hæve forbuddet mod, at taiwanerne rejser på ferie på Bali. De møder dog modstand fra Taiwans turistministerium, der håber, at flere vil holde deres ferie i hjemlandet. Hotellerne på Bali har været næsten tomme siden attentatet, så nu har de sat priserne gevaldigt ned. Flere femstjernede hoteller giver op til 70 pct. rabat. I alt 20 tre-femstjernede hoteller har for tiden betydelige prisnedsættelser, og det nationale luftfartsselskab Garuda Indonesia og andre lokale luftfartsselskaber, bl.a. Merpati Airlines, bebuder også store prisnedsættelser. Landets økonomiminister foreslår, at man lægger en række af landets officielle møder og kongresser på Bali i den kommende tid for at vise, at det er et sikkert sted. (njor)

Fornøjelig forretningsrejse

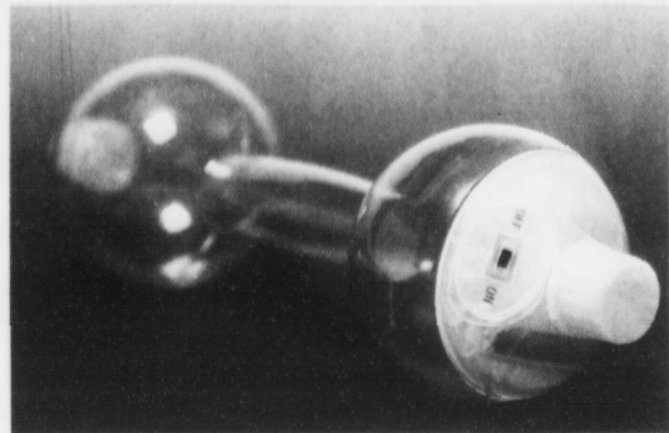
Tekst: Inge Troest. Foto: Finn Frandsen

INGEN SLINGER I VALSEN. Danske Umates har designet en løsning, så du let og praktisk kan have den bærbare computer med på forretningsrejse. I al sin enkelhed går det nye patent ud på, at computertasken spændes fast på kufferten med to stropper i siderne. Roller Caddy har massive nylonhjul med kuglelejer af stål, der gør den let at manøvrere rundt med, og kan med målene 54 cm x 40 cm x 22 cm medtages om bord på flyet som håndbagage. Teleskophåndtaget er længere end normalt og har to længdeindstillinger. Indvendig er den udstyret med masser af rum, der holder styr på både tøj og rejse-dokumenter samt en toilettaske, der kan hænges op, når du ankommer til hotellet. Det hele kan låses inde med en kodelås. Udvendig skorter det heller ikke på lommer, så du kan have billetter og pas lige ved hånden. Kufferten fås i sort nylon med vægten 5,4 kg og i sort læder med vægten 6,2 kg. Computertasken måler 33cm x 42 cm x 11 cm og fås ligeledes i sort nylon eller læder. Den samlede pris er i nylon: 2.118,75 kr. og i læder: 2.868,75 kr. Fra Umates A/S tlf. 70 22 70 05. Nærmeste forhandler kan ses på www.umates.com.

HALLØJ I ÆTEREN. Hvem siger, at videoen tog livet af radiostjernen? Der laves heldigvis stadig radioprogrammer, der er værd at lytte til. Stil ind på din favoritstation og få smurt øregangene med radioen til 50 kr. i rejsestørrelse, der fås hos Donn Ya Doll, Istedgade 55, Kbh. V. Tlf. 33 22 66 35.

TONEANGIVENDE WORKOUT. Der er ingen undskyldning for ikke at holde sig i form, heller ikke når du er ude at rejse. Med håndvægten til 35 kr. bliver det tilmed sjovt, den har nemlig indbygget musikanlæg, der aktiveres ved bevægelse. Udformet i plastik vejer den næsten intet at have med på tur, den fyldes nemlig først med vand, når den skal bruges. Fås med en volumen på en eller to liter hos Donn Ya Doll, Istedgade 55, Kbh. V. Tlf. 33 22 66 35.

REJSEHOLDET. Medbring dit eget rejsekontor til 85 kr. så er du klar til at håndtere alle sager, der uforvarende lander på dit skrivebord, selv når du er langt væk fra vante omgivelser. Æsken indeholder saks, clipsmaskine med ekstra clips, hulmaskine, tapeholder, tre små papirklemmer samt hobbykniv. Fra Donn Ya Doll, Istedgade 55, Kbh. V. Tlf. 33 22 66 35.

Gud er ...

Fortsat fra forsiden

ren, hvordan det forholder sig med candombléfester her på øen. Det er der rigtig meget af, siger han og ser lettere fornærmet ud, idet han peger på en amulet, som hænger ned fra instrument-

brættet. Øen er faktisk kendt for en særlig stærk udgave af candomblé, tilføjer han

På vej op til nordøen standser den lille mand et par gange og forhører sig hos bekendte om en kommende candombléfest. Resultatet bliver, at vi sætter kone og børn af på en dejlig sandstrand med palmer og alting og kører ad små snørklede grusveje op på toppen af øen til Bella Vista-templet.

Udsigten herfra er helt fantastisk. Hele tempelområdet er omkranset af en knap to meter høj mur, og da vi åbner den tunge røde jern-dør, som fører ind til området, bliver vi mødt af et alter med djævelfigurer med trefork, stearinlys og tydelige rester af ofrede høns.

Midt på den store åbne plads kommer en høj sort mand på ca. 55 år os i møde med en temmelig skeptisk attitude. Han forklarer, at det faktisk er en begravelse, de skal foretage, og at han er kommet fra Rio for at hjælpe med at få sin onkel sendt hinsides.

På mit spørgsmål, om arrangementet er offentligt, svarer han tøvende, men bekræftende. Han tilføjer, at dette ikke har noget med candomblé at gøre. Det er 'culto' – kult, siger han. Jeg aftaler med chaufføren, at han henter os om aften og kører os herop.

Senere samme dag er vi inviteret på pizza hos vores nye argentinske bedstemor og hendes søn, der driver den *poussada* – pensionat – vi bor på. Vort nye hjem ligger midt i det, som brasilianerne kalder *mataen* – den atlantiske regnskov. Her er voksne skildpadder, som børnene leger med, og millioner af myg om natten som

BØRNEPASNING. Olivia og Josefine flankeret af 'mormor' og hotelmor Nalva. De to damer spurgte selv, om ikke de skulle passe børnene, så forældrene kunne gå i byen.

nødvendiggør brug af moskitonet og myggeforskrækker i form af en grøn spiral, man antænder. Men tilbage til festtøjet: Diskussionen går på, om det tøj, vi kan finde i rygsækken, er hvidt nok.

De to argentinerere, der jo er tilflyttere, har ikke helt tjek på traditionerne, så de ringer til en bekendt, som jeg får i røret. »Har du hørt om voodoo?», begynder han. »Her hedder det baba og er sort magi, hvor man begiver sig af med at kaste feticher – forbandelser på folk. Man kan opleve en klædedragt danse, uden at der er nogen inde i. Dvs. ånden er der. Dine øjne vil simpelthen ikke tro, hvad de ser. Deltagerne i begravelsen har smurt sig med beskyttende olie, så de dårlige ånder ikke kan trænge ind i dem, men det har I ikke. Der er en meget negativ energi, som intet har med candomblé at gøre».

Manden i telefonen fortsætter: »Der er en mur rundt om hele området. Og der bliver holdt øje med, at ingen forlader stedet, før ceremonien er slut ved 8-9-tiden om morgenen, fordi man mener, at ånderne følger med. I skal ikke tage derop!».

Efter dette vink med en vognstang, dropper vi naturligvis aftenens udflugt og pakker det næsten hvide tøj ned i bagagen igen. Vi tør ik-

ke overlade børnene til 'bedstemor' en hel nat, ellers havde vi ikke kunnet modstå fristelsen til at få denne oplevelse med.

Den liggende måne

Og hvordan er det så egentlig at rejse med to små børn i et ulandsområde? Det er på en gang frygtelig besværligt og helt fantastisk: Besværligt når lillesøster stopper ulækre ting, som hun finder på gulvet, i munden, og man aldrig finder barnestole i private hjem eller på restauranter. Eller når der skal skiftes ble på et forkert tidspunkt (og hvornår er sådan et tidspunkt rigtigt!). Eller når klapvognen mister hjul eller aksel for tredje eller fjerde gang og skal på bilværksted.

Det er rigtig dejligt, når man har fundet et skønt sted at bo og skal i gang med at lære området at kende. Eller når ens datter, der netop er fyldt fire, skuer op på nattehimmelen og udbryder: »Far, hvorfor ligger månen ned her i Brasilien?». Det er

stort! (syd for ækvator ligger månen ned som en hængeskøjte).

En gang om ugen veksler vi penge, og så kan vi ellers hundrede procent styre vores tilværelse selv. Vi har ro på, selvom mange dage går med småting, for her er masser af tid at tage af. Folk er hjælpsomme og gæstfrie, og vore børn bliver af kvinderne betragtet med afgrundsdyb beundring og bliver leget med af store fjollede voksne mænd. Det skal også med, at Brasilien er det ideelle sted at tage på kurophold, hvis man har behov for at blive udfordret på sin rationelle adfærd og punktlighed. Amanha- (i morgen) mentaliteten er lov.

Efter en rejse som denne føler vi os utrolig beriget og føler, at vi har fået en stor gave – en gave, som vi håber, at andre også ville give sig selv, for en ting er vis: Deus é brasileiro – Gud er brasilianer.

vi rejser@pol.dk

Værd at vide inden afrejse

Vejr: Dagtemperaturer på ca. 30 grader. En anelse køligere i perioden juni - september.

Valuta/prisniveau: En real er ca. 2 kr. Prisniveau ca. 30-50 procent af det danske.

Visa/papirer: Ikke nødvendigt for danske statsborgere.

Vejen dertil: SAS og TAP (Portugal). Brasilianske Varig flyver direkte Europa - Salvador.

Vaccinationer: Gul feber og havrix (mod leverbetændelse).

Skik og brug: De lokale rejsebureauer tilbyder guidede candombléture. Pris: Godt 100 kr.